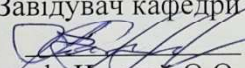

**Національний університет «Чернігівський
колегіум» імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені
О.М. Лазаревського**

ПОГОДЖЕНО
Протокол № 1
від 31 серпня 2021 року
Завідувач кафедри

проф. Чорний О.О.

СИЛАБУС
навчального курсу

**МЕТОДИКА НАУКОВО-
ФІЛОСОФСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**

Спеціальність – 033 філософія
Освітній ступінь – магістр
Форма навчання – денна
Форма підсумкового контролю – залік
Викладач – Кислий Анатолій Олександрович – доктор філософських наук, доцент.
кафедри філософії та культурології
Тел. : 067 42 68 906
E-mail: a.kysliy@ukr.net
Години консультацій: понеділок 11.20 – 13.00 (405 ауд.)

Чернігів 2021-2022

Освітньо-професійна програма	
Кількість кредитів	4
Рік навчання	2
Семестр	1
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент (ОК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна / заочна форма навчання
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	120
Обсяг курсу	Денна форма: 30 годин аудиторних (з них: 20 годин лекцій; 10 годин практичних занять) 90 години самостійної роботи. Заочна форма: 12 годин аудиторних (з них: 8 години лекцій; 4 годин практичних занять), 108 години самостійної роботи
Мета курсу	Метою курсу «Методика науково-філософського дослідження» є поглиблення та узагальнення студентами магістратури знань з філософії та методики соціально-гуманітарних наукових досліджень, засвоєння актуальних філософських і методологічних проблем теорії наукового пізнання, а також оволодіння інструментарієм науково-філософського дослідження, ознайомлення зі способами його організації й проведення та представлення отриманих наукових результатів.
Електронний ресурс	Zoom. Google Classroom.
Формування програмних компетентностей	<p>Загальні компетентності:</p> <p><i>(I. Творче мислення)</i></p> <p>ЗК1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, що передбачає здатність до нестандартного розв'язання задач, самостійності міркувань та умовиводів, навички інтелектуального філософського пошуку.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати філософсько-освітні знання у практичних ситуаціях, що передбачає кмітливість, оперативність і динамічність інтелектуальної реакції, стійкість у мисленевих випробуваннях і подоланні пізнавальних утруднень.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові філософські ідеї (креативність), що передбачає прагнення до відкриття нового, залучення нестандартних смислів, в т.ч. з інших предметних царин.</p> <p><i>(II. Самосвідомість інтелектуала)</i></p> <p>ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним, що передбачає знання своїх інтелектуальних переваг і недоліків, здатність використовувати перші й мінімізувати вплив других.</p> <p>ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, що</p>

передбачає вміння застосовувати для вирішення пізнавальних задач ефективні стратегії і засоби.

(III. Експертна гуманітарна комунікація)

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів соціально-економічної та політико-правової діяльності), що передбачає вміння переконливо викласти власну експертну позицію, володіння різними режимами та формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки.

(IV. Мовно-текстологічна підготовленість)

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, що передбачає здатність оперативно аналізувати значні масиви текстів, поєднувати їх в загальну смислову структуру, виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації.

ЗК9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, що передбачає вміння писати власні тексти аналітичного та публіцистичного характеру в різних форматах (огляд, есе, реферат, стаття, комплексна аналітична робота) та застосувати необхідні процедури (редагування, коректура, звірка) при підготовці тексту до публікації).

(V. Ціннісно-світоглядна певність)

ЗК11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, що передбачає готовність до значних обсягів зусиль та подоланню труднощів, працездатність.

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, що передбачає уникання інтелектуального конформізму, готовність завжди віддавати перевагу науковій достовірності, а не впливу авторитету.

ЗК14. Здатність працювати автономно, що передбачає вміння самостійно ставити перед собою завдання, визначати необхідні для їх виконання засоби і застосовувати їх для досягнення належного результату.

ЗК15. Здатність розробляти та управляти проектами, що передбачає здатність розробляти і впроваджувати соціально-гуманітарні проекти.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

(I. Розуміння дисциплінарної матриці)

ФК1. Усвідомлення змістової та методологічної специфіки закінченої магістерської програми відносно інших методологічних можливостей філософського дискурсу та філософського дослідження.

ФК2. Знання теоретичних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук.

ФК3. Навички фахового сприйняття результатів історико-філософського аналізу та інтерпретації творів, ідей та процесів філософської традиції.

(II. Науково-філософська спеціалізація)

ФК5. Володіння спеціалізованим знанням в межах певної філософської проблематики, системну обізнаність з

	<p>відповідною спеціальною (науково-дослідницькою) літературою.</p> <p>ФК6. Вміння використовувати методологію та пізнавальні засоби, що властиві обраній філософській спеціалізації.</p> <p>ФК7. Вміння аналізувати певну наукову проблему, залучати необхідні для цього знання, методики, джерела і досягати в результаті самостійних пізнавальних результатів.</p> <p><i>(III. Науково-гуманітарний горизонт філософської дисципліни)</i></p> <p>ФК9. Здатність залучати і використовувати у спеціалізованому філософському дискурсі знання, ідеї, способи мислення з інших наукових і культурних царин.</p> <p><i>(IV. Методологічна підготовленість)</i></p> <p>ФК10. Вміння використовувати основні методи філософського мислення.</p> <p><i>(V. Герменевтико-текстологічна підготовленість)</i></p> <p>ФК12. Навички критичної роботи з філософськими текстами, застосування різних методів їх аналізу та інтерпретації.</p> <p><i>(VI. Викладацька готовність)</i></p> <p>ФК13. Вміння розробляти і реалізовувати наукові та/або прикладні проєкти у сфері філософії та з дотичних міждисциплінарних проблем.</p> <p>ФК15. Володіння сучасними методиками викладання, (в тому числі знання різних стратегій та моделей викладання), вміння застосовувати навчальні засоби, необхідні для досягнення оптимального освітнього результату.</p>
--	---

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		о	л	с	ла б.	нд .		с. р.	о	л	с	лаб.	нд.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Сутність науково-філософського дослідження													
Тема 1. Сутність науки. Наука і філософія.	16	2	2				12	11	1				10
Тема 2. Методи та методологія науково-філософського дослідження.	16	2	2				12	13	1				12
Тема 3. Наукові ступені та вчені звання.	14	2	2				10	11	1				10
Тема 4. Проблеми та перспективи науково-філософських досліджень.	18	2					16	13	1				12
Разом за змістовим	64	8	6				50	48	4				44

модулем 1												
Змістовий модуль 2. Теорія та практика науково-філософських досліджень												
Тема 5. Логіка, процедура та структура дослідження.	16	4				10	17	1	1			15
Тема 6. Наукові роботи.	14	2	2			10	21	1	1			19
Тема 7. Апробація результатів наукових досліджень.	14	4	2			10	18	1	2			15
Тема 8. Академічна доброчесність та форми її порушення.	12	2				10	16	1				15
Разом за змістовим модулем 2	56	12	4			38	72	4	4			64
Разом	120	20	10			90	120	8	4			108
Літературні джерела	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: монографія / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методологія наукового дослідження: учеб. пособие. – К.: МАУП, 2004. – 216 с. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с Готинян-Журавльова В. В. Сучасна філософія науки: методичні вказівки для студентів нефілософських факультетів. Одеса: ОНУ, 2016. 42 с. Данильян О. Г., Дзьобань О.В. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків: Право, 2019. 368 с. Добронравова І.С. Філософія та методологія науки : підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 223 с. Кущевський М. О. Історія науки і техніки: навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2015. 467 с. Основи методології та організації наукових досліджень / А. Є. Конверський (ред.). – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 352 с. Остапчук М. В., Рибак А. І., Ванюшкін О. С. Методологія та організація наукових досліджень: підручник. Одеса: Фенікс, 2014. 375 с. Петрушенко В.Л. Філософія і методологія науки. Львів: Вид-во Львівськ. політехніки, 2016. 132 с. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Вид. 3-ге, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> Аналитическая философия / Под ред. М. В. Лебедева, А. 											

	<p>3. Черняка. М.: ИПК РУДН, 2006. 622 с.</p> <p>13. Алексеева Л.А., Додонов Р.А., Муза Д.Е. Философия науки и техники. Донецк : ДонНТУ, 2004. 111 с.</p> <p>14. Богатоа В.В. Этика в научной деятельности. Вестник ДВО РАН, 2008. №1. С. 144-157.</p> <p>15. Васюков В. Л. Научное открытие и контекст абдукции. Философия науки. Вып. 9. М.: ИФ РАН, 2003.</p> <p>16. Гришунин С.П. Философия науки: Основные концепции и проблемы: Учебное пособие. М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. 224 с.</p> <p>17. Духтина А.Е. Плагиат в научной сфере // Молодой ученый. 2016. №7(111). С.509-511.</p> <p>18. Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX столетия. М.: Логос, 2000. 320 с.</p> <p>19. Мельник В.П. Філософія. Наука. Техніка. Методолого-світоглядний аналіз. Львів: Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 592 с.</p> <p>20. Уёмов А. И. Философия науки: системный аспект / А. И. Уёмов, Л. Н. Терентьева, А. В. Чайковский, Ф. А. Тихомирова. Одесса: Астропринт, 2010. 360 с</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: наказ МОН України від 23 вересня 2019 р. № 1220. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text 2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 3. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-p 4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua 5. Освітній дискурс: збірник наукових праць http://www.journal-discourse.com/uk/ 6. http://ru.wikipedia.org 7. http://cyberleninka.ru/article/c/filosofiya 8. http://filosof.historic.ru/
<p>Політика щодо академічної доброчесності.</p>	<p>При виконанні письмових робіт із використанням запозичених ідей, тверджень, відомостей надавати посилання на джерела інформації. За відсутності коректних посилань на інформаційні джерела виконані завдання не оцінюються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагиату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.</p>
<p>Навчальні методи</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний</p>

<p>та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу</p>	<p>(ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.</p>																														
<p>Оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 15%;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">Оцінка за шкалою ECTS</th> <th colspan="2" style="width: 75%;">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th style="width: 35%;">для екзамену, курсової роботи (проекту), практики</th> <th style="width: 30%;">для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5" style="text-align: center; vertical-align: middle;">зараховано</td> </tr> <tr> <td>83 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td>75 – 82</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>68 – 74</td> <td>D</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60 – 67</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35 – 59</td> <td>Fx</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0 – 34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>			Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	83 – 89	B	добре	75 – 82	C	68 – 74	D	задовільно	60 – 67	E	35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою																													
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку																												
90 – 100	A	відмінно	зараховано																												
83 – 89	B	добре																													
75 – 82	C																														
68 – 74	D	задовільно																													
60 – 67	E																														
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																												
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																												